

Hovedlus – blodsugende snyltere

Hvad betyder dette ord?

Lus er små insekter. De kaldes sugelus eller Anoplura på latin. Lus lever af at suges blod fra pattedyr. Der er mange forskellige arter lus, og tre af dem holder til på mennesker. De tre arter hedder hovedlus (Pediculus capitis), kropslus (Pediculus humanus) og fladlus (Pthirus pubis). Det er hovedlus, der er mest udbredt.

Kender du andre måder, det samme kan siges på?

Hvornår bruges ordet udklækkede, og hvornår bruges ordet født?

Udseende

Hovedlus er to-tre mm lange, når de er voksne. Når de lige er udklækkede, kan de være mindre end en mm lange. De har seks ben som andre insekter. Benene sidder forrest på kroppen, og de ender i små kløer, der er gode til at holde fast om hårstrå. På hovedet har de to små antenner, små sorte øjne, og så har de en mund, der er god til at bide og suges blod. Hovedlus kan have forskellige farver. Fra lys grå til meget mørk. Lusenes farve afhænger af to ting. Dels kan lus tage farve efter hårfarven på det menneske, den sidder på. Dels kan de blive mørkere, lige efter de har suget blod.

Kan du se en udklækket lus med det blotte øje?

Har du været et sted med høj luftfugtighed? Hvordan føltes det, eller hvordan tror du, det føles?

Udbredelse og levevis

Hovedlus lever ved hovedbunden. Der er temperaturen cirka 30 grader, og der er høj luftfugtighed. De leveforhold kan lusene godt lide. De kravler derfor sjældent ud til hårspidserne, hvis det er et menneske, der har langt hår. Men de kan godt kravle rundt i håret tæt ved hovedbunden.

Hvis du kan tegne et billede af en stilk ved en hårrod, hvordan ser det så ud?

Føde og formering

Hovedlus suger blod fra hårbunden flere gange i døgnet. Fra de bliver udklækket, til de dør, går der cirka en måned. Hun-lus lægger som alle andre insekter æg. Æggene lægges helt nede ved hovedbunden. De er mindre end en mm, og de sidder fast på en stilk ved en hårrod. Et æg udklækkes efter seks-ni dage. Ud kommer en lille lus, der kaldes en nymfe. Den skal suges blod inden for de første par timer, ellers dør den. Nymfen skifter hud tre gange, før den bliver så stor, at den er voksen og selv kan parre sig og lægge æg. Det tager cirka ni-tolv dage, fra nymfen er udklækket, til den er voksen. Den måde, som hovedlus vokser på fra æg til voksen ved at skifte hud, kaldes en ufuldstændig forvandling. Der er andre insekter, der har en fuldstændig forvandling. Det er, hvis de udklækkes fra æg til larve og så til voksent insekt.

Prøv at lave en tidslinje for en hovedlus' livscyklus fra æg til nymfe og til et voksent insekt.